

FEKETE ISTVÁN
RORATE

Olyanok ilyenkor a csillagok, mint az álmos gyerek szeme. Kicsit hunyorognak, és még nem tudják: sírásra, vagy nevetésre nyíljanak-e, avagy aludjanak tovább. Hát, csak pislognak. Enyhe az idő, a szél csak a kerítések mellett lézeng, ámbár elég hűvösen. Az ablakok néhol nézik már a hajnalt, néhol nem, és a csizmák nem kopognak a gyalogjárón, inkább csak cuppognak. Néhol esik egy halk szó, néhol az se. Néhol csak árnyak járnak, néhol kis lámpások imbolyognak és mutatják, hova kell lépni, ámbár hiszen sár van mindenütt. Az ég még sötét, s a nappal ágyát csak hinni lehet a keleti égen, s ez elég. Egyébként nem gondol rá senki, mert a búzák kikeltek már, a krumpli a veremben s a jószág betelelt. Ajtó nem csattanik, kiáltás nincs, a tegnap gondja, mintha aludna, a mai nap még nem ébredt fel, s a falu csak tiszta önmagát viszi hajnali misére. A külső mozgás befolyik a templomba és megnyugszik. Suttog még egy kicsit, vár, s amikor már a gyertyák lángja is megnyúlik a várakozástól, felkiált az időtlen vágy: „Harmatozzatok égi Magasok...”

Mise végére egész bemelegedett a templom; majdnem otthonos lett, legalábbis így érezte ezt Baka Máté az alszegből, de így érezte Hosszú Illés is - ugyanonnan - bár, ha tudták volna, hogy most egy véleményen vannak, hát inkább nem érezték volna. Nagy harag volt ugyanis a két öreg között, kitartó, régi harag, aminek már formája sem volt, nem is emlékeztek, hogy ló volt-e az oka vagy asszony, mindenesetre ragaszkodtak hozzá, mint beteg szilva a fához.

És most bóbiskolva várják, hogy kiürüljön a templom. Az ajtóban még mozgás van, hát csak ülnek, sőt, Illés a lábát is kinyújtja, mert úgy kényelmesebb. Illés nem szereti a tolongást, de amúgy is ráér. Fél-szemmel odasandít Mátéra, hogy mozdul-e már, de Máté nem mozdul... - amilyen kutya konok ember volt világéletében - gondolja Illés - azt akarja, hogy én menjek előbb, de abból nem eszel, pedig már a gyertyákat is elotlogatta a dékány, azaz a harangozó, szóval a sekrestyés.

Azután: csend.

Illés gondol erre, gondol arra, állát besüllyeszti a meleg nyakravalóba és szeme szép lassan lecsukódik.

- Nem! - ijedt meg. - Ezt igazán nem szabad - és Mátéra néz, aki, úgy látszik, elaludt.

- Ez hát el, a híres - mosolyodik el - pedig három hónappal fiatalabb. Nem nagy idő, az igaz, de mégis-csak fiatalabb. Aztán milyen sárga a füle... akár a halotté... Jóságos Isten, csak nem lett vele valami?! Harag ide, harag oda - a rohadt szilva is lepottyanik egyszer a fáról - csendesen odamegy és kicsit borzongva megérinti Máté vállát.

- Hallod-e, Máté?!

Máté felhorkan.

- No! - és néz Illésre, mint a csodára. - Te vagy az, Illés?

- Én hát, mondom megnézlek, mert olyanformán ültél...

És nézi egymást a két öreg.

A templomban meleg csend, a kőszentek mosolyognak.

- Kicsit megszedültem - hazudja Máté, de áhítattal, mert tele van a szíve és szereti most Illést így közel látni - de már elmúltott.

- Na hál' Istennek, hát akkor menjünk.

És egymás mellett kicsoszognak a templomból.

- Mi volt ez, Szentatyám? - néz fel az egyik kis pufók angyal Szent Péterre, amikor az ajtó becsukódott. - Olyan meleg lett a szívem egyszerre.

- Két ember kibékült - mondja a főszent, és melegen sóhajt.

- Csoda! - suttog a kis angyal.

- Hát bizony, a mai világban...

- És most mit csinálnak?

- Nézz utánuk, fiam.

A két öreg már Illés háza elé ért. Az utca üres, a kémények lágy selymet füstölnek a reggelnek, s a kertekben puhán békét álmodnak a fák.

- Gyere be, Máté, régen voltál nálunk - mondja Illés - lángost sütött a lányom...

A kis angyal kérdően néz a főszentre: Mi az a „lángos”, Szentatyám?

A toronyban ekkor ütött hetet az óra, s ettől a földi hangtól megmerevedtek újra a szobrok, de a mosolygás mintha ott maradt volna az arcukon.

*